

Sovittelun merkitys palvelurakennetraumoissa?

Sovittelijapäivät, Tampere

20.5.2025

Kristiina Kantola

kristiina.kantola@autismiyhdistys.fi

puh. +358407367699

Kuka minä olen?

Tutkija, MBA, BSc, yli 20 v. tausta sotesektorin t&k -työssä, yhteiskunta- ja organisaatiotutkimuksessa sekä sotesektorin kehittämisessä.

Työnohjaaja (AMK, STOry), neuropsykiatrinen ydintaitoalentaja, motivaatioalentaja, katusovittelija, kouluttaja ja yrittäjä.

Vaikuttaja vammaispolitiikassa ja luottamushenkilönä: hyvinvointialue/kunta, vammaisneuvostot, vammaispoliittinen työryhmä.

Tampereen seudun autismiyhdistys TSAU ry, tutkimuskoordinaattori, autismi- ja neurokirjoasiantuntija. Erityisvanhempi.

Mikä on palvelurakennetrauma?
Miten palvelurakennentrauma syntyy?
Millaisia mahdollisuuksia sovittelulla on
ratkoa palvelurakennetraumoja?

Tämän esityksen rakenne

- 1) Trauman määrittely
- 2) Traumoja huomioivia työtapoja
- 3) Miten palvelurakennetrauma syntyy?
 - Perheiden kokemuksia
 - Omaishoitajuus
 - Osattomuus
 - Ostrakismi

1. Trauman määrittely

Name _____

Signature _____

Date _____

Trauma on emotionaalinen eli tunneperäinen vaurio, mielen rikkoutuminen, joka syntyy, kun ihminen kokee ylitsepääsemättömän tapahtuman tai elää tilanteessa, joka ylittää oman kestokyvyn.

(Mielenterveyden keskusliitto)

Psyykinen trauma syntyy tilanteessa, joka on poikkeuksellisen järkyttävä tai johon liittyy hallitsemattomuuden tai hengenvaarassa olemisen kokemus, esimerkiksi itsemurha lähipiirissä, vakava sairaus, kiusatuksi joutuminen, onnettomuus tai väkivallan kohteeksi joutuminen.

Psyykinen trauma voi syntyä myös silloin, kun ihminen jää elämässään vaille jotain olennaista. Psyykinen trauma voi siis johtua esim. vaille huolenpitoa jäämisestä tai siitä, että on joutunut elämään alkoholismien varjostamassa perheessä.

Jälkitraumaattisen stressireaktion (PTSD) ajatellaan yleensä syntyvän yksittäisistä tai äkkinäisistä traumakokemuksista.

Viime vuosina on alettu havaita, että myös pitkään jatkuneet "*hitaat tai piilossa olevat*" kokemukset voivat myös aiheuttaa traumakokemuksia.

Miten traumat vaikuttavat meihin?

Korkea sairastavuus ei johdu ainoastaan elintavoista.

Vain 50 prosenttia sairauksista selittyy elintavoilla (Nadine Burke Harris 2015).

Kehomme, aivomme, hermostomme ja koko elämämme voi muuttua traumaattisten kokemusten seurauksena.

→ seurauksena voi syntyä kompleksinen jälkitraumaattinen stressireaktio PTSD.

Ei vain yksittäisistä tai äkkinäisistä traumakokemuksista, vaan myös pitkään jatkuneet "hitaat/piilossa olevat" kokemukset.

Ongelmana on, että pitkään jatkuvat traumatapahtumat, kuten laiminlyödyksi tuleminen, eivät ole ulospäin selkeästi osoitettavissa traumatapahtumaksi.

Jälkimmäisellä tavalla syntyvä trauma ymmärretään yhä todella huonosti, vaikka sen vaikutus ihmiseen on yhtä todellinen kuin äkkinäisessä traumakokemuksessa.

(kytkös myös Vamik Volkamin tutkimukseen, perennial mourning)

Pohdittavaksi:
Ovatko traumat
aina vain
yksittäisiä, äkillisiä
tapahtumia?

2. Traumoja huomioivia työtapoja

Name _____

Signature _____

Date _____

Traumainformoitu työote

- Traumatietoisuutta.
- Pureutumista asiakkaan käytöksen, sairastavuuden ja yksilön henkisen pahoinvoinnin juurisyihin.
- Työssään asiakkaita tai potilaita kohtaavan ammattilaisen kykyä ymmärtää asiakastaan, jos hänellä on tietämys siitä, että asiakkaan käytöksen / oirehdinnan taustalla voi olla lapsuudessa tapahtuneita asioita ja kokemuksia, jotka voivat ulottua lapsuudesta tähän päivään.
- Ymmärrystä lapsuuden hankalien kokemusten aiheuttamaan toksiseen stressiin, joka itsessään on myrkyllistä.
- Asiakastyössä ”ravitsevaa vuoro-vaikutusta”, joka voi parhaimmillaan neutralisoida lapsuudessa koettujen haitallisen kokemusten vaikutuksia. (Bethell et al. 2019)
- *Taustalla on oletus, että viranhaltijan tietämys potilaan/asiakkaan taustasta lisää aina ymmärrystä ja että taustassa on aina joitain ACE-kokemuksia.*

ACE- tutkimus

Mistä ACE-tutkimuksessa on
kysymys?

ACE eli Adverse Childhood experiences tarkoittaa lapsuudessa koettuja traumakokemuksia

- Irlannista Suomeen rantautunut ACE-tutkimus (Adverse Childhood Experience) keskittyy tutkimaan lapsuuden traumakokemuksia, joilla voi olla oleellinen vaikutus siihen, miten henkilö reagoi kriiseissä ja kriiseihin.
- ACE-tutkimus keskittyy lapsuudessa koettujen traumakokemusten ymmärtämiseen.
- Taustalla on varhaislapsuudessa koetut traumaattiset kokemukset: ajatus siitä, että lapsen kokiessa haitallisia kokemuksia lapsuuden perheessään tai muiden häntä hoivaavien ihmisten taholta (vaikkapa kaltoinkohtelua) hän altistuu monille seurannaisvaikutuksille.
- ACE-kokemukset luokitellaan kymmeneen eri kategoriaan: fyysiseen, seksuaaliseen ja emotionaaliseen väkivallan kokemukseen, koettuihin laiminlyönteihin, mielenterveyden ongelmiin ja muihin perhesuhteissa oleviin ongelmiin, esim. vanhempien ero tai päihteiden käyttö. (Vincent Felitti et al, 1998)

ACE-tutkimuksen taustalla on varhaislapsuudessa koetut traumaattiset kokemukset:

Ajatus siitä, että lapsen kokiessa haitallisia kokemuksia lapsuuden perheessään tai muiden häntä hoivaavien ihmisten taholta (vaikkapa kaltoinkohtelua fyysisesti tai henkisesti) altistuu hän sen seurauksena monille seurannaisvaikutuksille.

Jos/kun näin on – on työssään asiakkaita tai potilaita kohtaavan ammattilaisen helpompi ymmärtää asiakastaan, jos hänellä on ymmärrys ja tietämys siitä, että asiakkaan oirehdinnan taustalla voi olla lapsuudessa tapahtuneita asioita ja kokemuksia, jotka voivat ulottua lapsuudesta tähän päivään.

Tästä ajatuksesta pohjimmiltaan on kysymys, kun puhutaan ACE-kokemuksista (Adverse Childhood Experience).

Taustalla on oletus, että viranhaltijan tietämys potilaan/asiakkaan taustasta lisää ymmärrystä ja että taustassa on aina joitain ACE-kokemuksia.

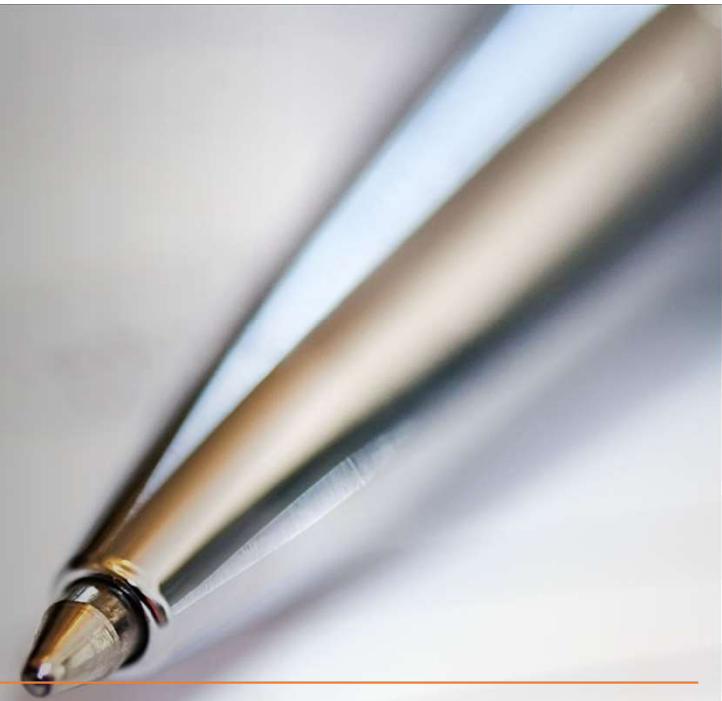
Traumoihin liittyviä ilmiöitä ACE-tutkimuksen mukaan:

- Kasautuvat yhteiskunnan heikko-osaisimmille, myös keskiluokkaisille. (*oletus heikompiosaisista elää vahvana*)
- Myös oletus ylisukupolvisesta traumasta.
- Väite: 4:lle tai useammalle traumakokemukselle on altistunut 12,6 % väestöstä (Felitti et al, 1998).
- Seuraukset voivat olla moninaisia mm. kohonnut fyysinen sairastuvuus (esimerkiksi sepelvaltimotauti, keuhkohtauma, autoimmuunisairaudet, useat syövät) ja mielenterveysongelmat.
- Masennusriski 4,5-kertainen, itsemurhariski jopa 12-kertainen.
- Tutkimusten mukaan yli 6 ACE-kokemusta lyhentää elinajanodotetta jopa 20 vuodella (Brown et al, 2009).

Pohdittavaksi:
Kasautuuko
traumatisoituminen
aina
heikompiosaisille?

3. Palvelurakenne- trauman synty

Mikä on palvelurakennetrauma?

- Termin synty: Sosten & Eduskunnan seminaari erityislapsiperheiden tilanteesta 23.3.2021
- Palvelurakenteissa taistelu uuvuttaa erityislasten vanhemmat (Lastensuojelun keskusliiton lehti <https://lapsenmaailma.fi/blogit/sydanjuurilla/palvelurakenne-uuvuttaa-vanhemmat/>)
- Vertailututkimus: vuosina 2018-2019 kerätyssä aineistossa vanhempien uupumusta vertailtiin ensimmäistä kertaa eri maiden välillä.
- Tutkimuksessa oli mukana 12 364 äitiä ja 5 045 isää 42 eri maasta (n = 17409). Suomesta mukana oli 1730 vanhempaa.
- → **Suomessa seitsemänneksi uupuneimmat vanhemmat.**
- → **Yksilökeskeinen kulttuuri altistaa vanhempia uupumukselle.**
- Lähde: International Investigation of Parental Burnout (IIPB) Consortium, Parental Burnout around the Globe: A 42-country study. In press at Affective Science.

Mitä laki sanoo julkisen vallan velvollisuudesta?

- Kuntia velvoittaa [perustuslain 19 §](#), jossa sanotaan näin: *”Julkisen vallan on myös tuettava perheen ja muiden lapsen huolenpidosta vastaavien mahdollisuuksia turvata lapsen hyvinvointi ja yksilöllinen kasvu”*.
- *”Eriyisperheet ovat muuttuneet sote-palveluiden asiakkaista palvelujärjestelmän palvelijoiksi.”* (Särkikangas, U. 2020)
- Perheet käyttävät vuosien ajan runsaasti sosiaali- ja terveysalan palveluita. Palveluntuottajat eivät tunnista palveluiden hausta aiheutuvia tehtäviä, joita perheet joutuvat tekemään.
- Palveluiden käyttö hankaloittaa perheen arjen rytmin muodostumista heikentäen perheiden hyvinvointia.
- Pitkittyessä aiheutuvaa häiriökysyntää (yhteiskunta) ja uupumusta (perheet).

Perheiden kokemuksia

palvelujärjestelmässä?

Johtavan viranhaltijan suusta kuultua:
”Lastensuojelu ja vammaispalvelu ovat meillä
aivan erillisiä palveluja, ei voida olettaa että
me viranhaltijat voisimme tietää ja selvittää
mitä palveluja mistäkin sektorista asiakkaalle
järjestetään. Kyllä se on asiakkaan ihan
omalla vastuulla.”

Suunnittelupalavereja. Yhteistyöneuvotteluja.
Aikatauluttamista. Arviointiraportteja.
Muistioita, verkostoneuvotteluja.
Toimintakykyarvioita. Asiantuntijatapaamisia ja
viranomaistapaamisia. Asiantuntijalausuntoja.
Neuvotteluja lääkäreiden kanssa. Lakimiehen
kanssa. Lääkärinlausuntoja. Lakipykälien
tavaamista, vastineiden, muistutusten ja
lausuntojen kirjoittamista. Hakemuksia,
valituksia, kanteluita. Kymmeniä puheluita.
Satoja sähköposteja.

”Lapsi oli 6kk sijoitettuna ja täysin oman onnensa nojassa. Eristäytyi vielä enemmän. Itse sitten kotoa käsin hoidin lapseni asioita. Kovasti yritettiin vielä suostutella meitä jatkamaan sijoitusta huostaanotolla. Lapsi sanoi viimeiseen palaveriin mennessä, että jos sossut ei jätä häntä rauhaan ja vielä uhkailee, niin tappaa itsensä. Nyt ei suostu enää mihinkään terapiaan ym. sijoituksen pelossa. Mitään luottamusta meillä ei enää xxx kunnan sosiaalipuoleen ole.”

Lapsi 16 v.

”Perheemme mielivaltainen kohtelu kyllä nostatti tunteet pintaan. Pointti säännöistä ja sopimuksista, joita sosiaalitoimen ei tarvitse itse noudattaa. Ja kun ei oltu tyytyväisiä ja puututtiin epäkohtiin, niin vastavetona meitä vähäteltiin, syyllistettiin, mustamaalattiin jne. Yritettiin jopa pelotella, ettei tehtäisi kantelua jne. Lapsi sijoituksessa 6 kk.”

Tuen saanti palvelujärjestelmässä on aivan liian sattumanvaraista.

- Ymmärtämättömyys. Tunnepuheeksi tulkitsemista ja vanhemmuuden kyseenalaistamista.
- Yksittäistapauksiksi kuvittelemista. Tulkintaa laiskuudesta ja työhaluttomuudesta.
- Viranomaisten taholta vihjailua ja suoranaista vaientamista.
- Hylkäämistä ja kokemuksen/mielipiteen ylikävelemistä.
- Koettu halveksunta synnyttää häpeää.
- Keskimääräistä heikommaksi leimaamista.
- Myös ostrakismia. Eli sosiaalista hyljeksintää, torjuntaa, reagoimatta jättämistä ja sivuuttamista, joka on ulosjättävää ja toiseuttavaa.
- Yhteiskunnallisesti tuhoavaa.

Trauma.

Kun lapsi toistuvasti jää palvelurakenteessa vaille tukea, tai tuki kohdistetaan aivan väärin asioihin, seurauksena on pitkä polku väärin valittuja suuntia, yhteiskunnasta syrjäytetty nuori ja traumatisoitunut perhe.

Selviytymiskeinot?

Millaisia ratkaisuja perheet tekevät selvitäkseen?

- Opintovapaita, virkavapaita.
 - Pitkiä sairaslomia.
 - Kuntoutustukia, työttömyystukia.
 - Joku onnekas voi saada omaishoidontuen.
 - Jollain on riittävän hyvätuloinen ja ennen kaikkea hyvätahtoinen puoliso, joka on valmis elättämään koko perheen.
- Koulutettuja ihmisiä on poissa työelämästä vuosikausia.

Pohdittavaksi:
Miten kauan sinun
itsetuntosi kestäisi
toistuvaa
kyseenalaistamista?

Omaishoitajuus

Omaishoitajuus? Vaikutukset työssä oloon?

- Eläketurvakeskus selvitti työkäisten omaishoitajien työuria, ansiotuloja ja eläkekarttumia.
- Sopimusomaishoitaja on omaishoitaja, joka pitää huolta perheenjäsenestään tai muusta läheisestään ja on solminut toimeksiantosopimuksen omaishoidosta hyvinvointialueen kanssa, ja saa osana tätä omaishoitajille tarkoitettua hoitopalkkion.
- Vuonna 2023 Suomessa oli noin 31 000 18–68-vuotiasta sopimusomaishoitajaa. (61 % nousu 2005 → 2023)
- Alle 50-vuotiaiden osuus on kasvanut 37 prosentista 49 prosenttiin.
- Kasvava osuus toimii todennäköisesti oman lapsensa omaishoitajana.
- Omaishoitajien keskimääräinen hoitopalkkio oli 584 eur/kk (12/2023).
- Lähde: Sten-Gahmberg, S, Heinänen, J & Kuivalainen, S. Työkäisten omaishoitajien työurat, ansiotulot ja eläkekarttumat. Eläketurvakeskus, 2024.

Pohdittavaksi:
Entä he, jotka
eivät saa
omaishoitajuuden
legitimiteettiä?

Osattomuus

Mistä ihmisen hyvinvointi koostuu?

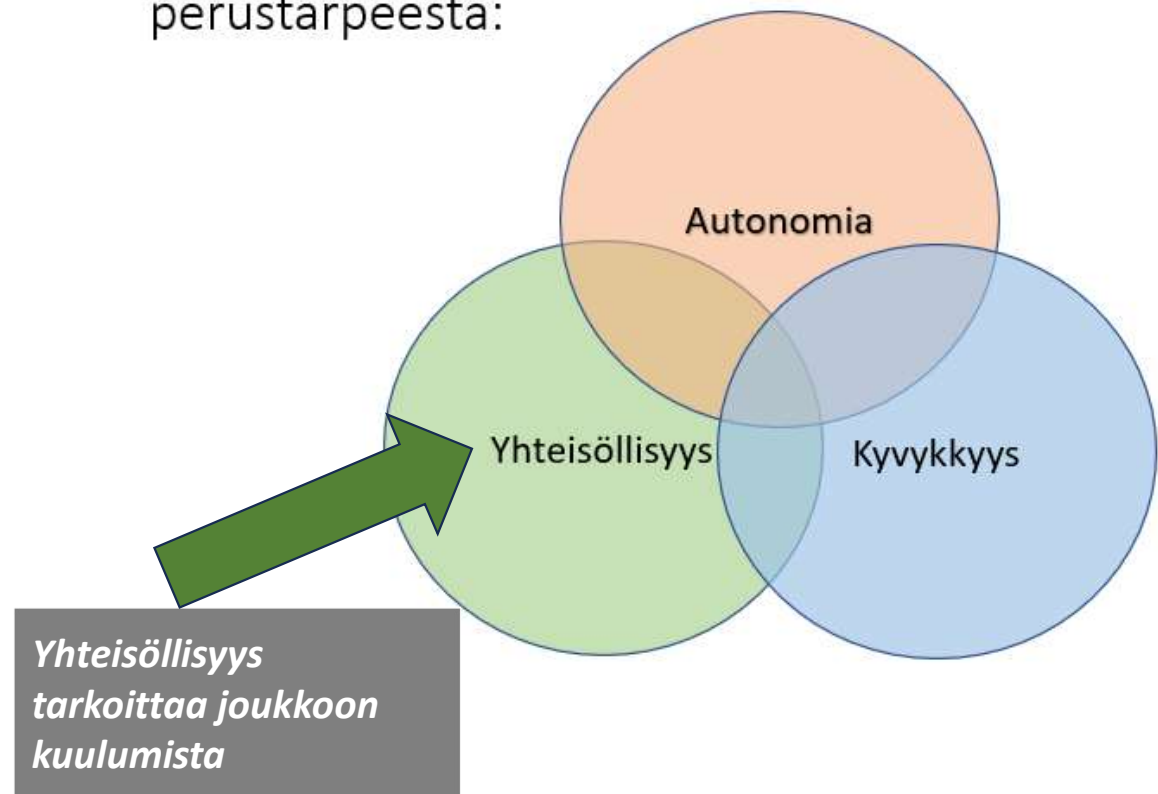
- Suomalainen sosiologi Erik Allardt: Hyvinvointi ei ole pelkästään se mitä sinulla on (having) vaan vaatii laajempaa ymmärrystä siitä miltä ihmisestä tuntuu

Having, loving, doing (Martela 2024)

- Having (ihminen biologisena olentona): Fyysiset perustarpeet ja turvallisuus
- Loving (ihminen sosiaalisena olentona): Ihmissuhteet ja miten toiset meihin suhtautuvat
- Doing (ihminen toiminnallisena olentona): Mahdollisuus toteuttaa itseään ja saavuttaa itselle tärkeitä päämääriä

Oman elämän merkityksellisyyden kokemus?

Itseohjautuvuusteorian mukaan yksilön toimintakykyisyys ja merkityksellisyyden kokemus syntyvät kolmesta perustarpeesta:

Itseohjautuvuusteoria, Ryan&Deci, 2005

TOISET IHMISET OVAT AVAINASEMASSA YKSILÖN HYVINVOINNIN KANNALTA

HYVÄKSYNTÄ JA KUULUMINEN JOUKKOON VS. ULOSSULKEMINEN

LÄHEISET IHMISSUHTEET VS. YKSINÄISYYS

HYVÄNTEKEMINEN VS. TARKOITUKSETTOMUUS

*...VAIKUTTAA HYVINVOINTIIN, MERKITYKSEN KOKEMISEEN
JA MYÖS FYYSISEEN TERVEYTEEN*

Ostrakismi

Mitä on ostrakismi?

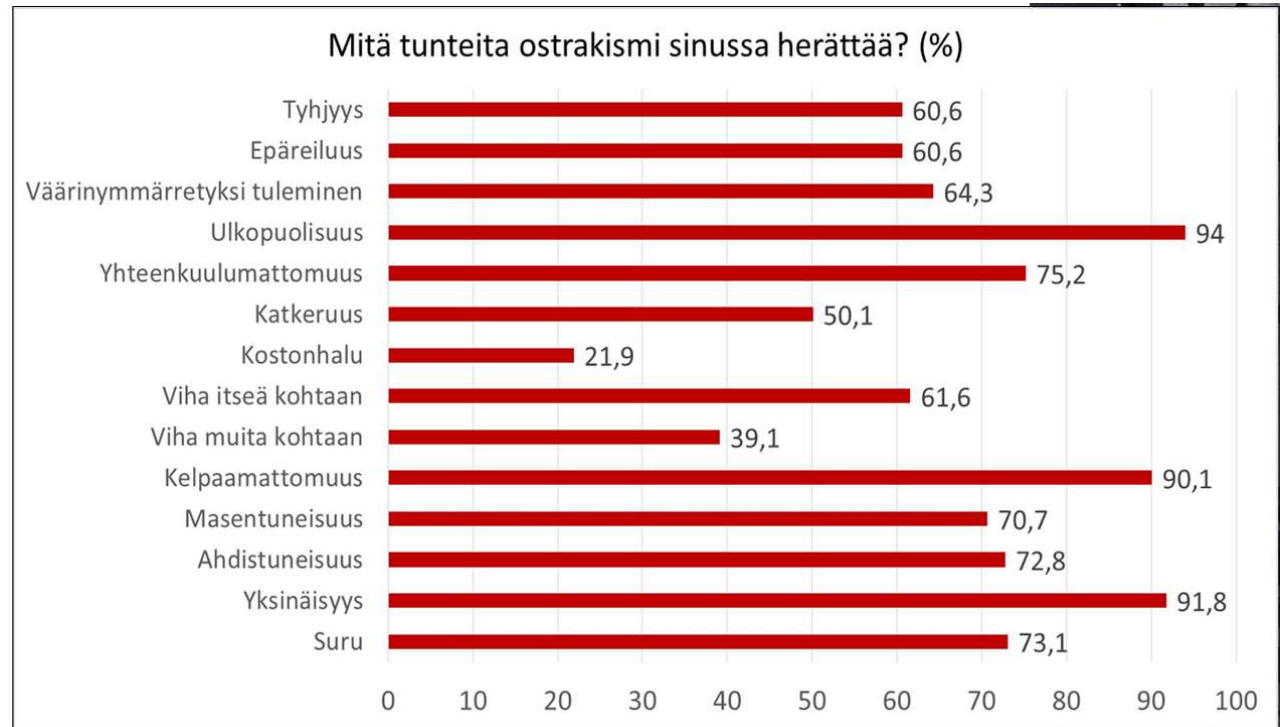
Ostrakismista

- Ostrakismi on tahallista tai tahatonta sulkemista ulkopuoliseksi, tekemistä näkymättömäksi, kuulumattomaksi ja merkityksettömäksi.
- Ostrakisointi eli ulossulkeminen on näennäisen sivistynyttä ja arjessa hyvinkin yleistä.
- Tieteellisessä tutkimuksessa ostrakismilla tarkoitetaan tilannetta, jossa henkilö tulee yhden tai useamman henkilön ulossulkemaksi.
- Ostrakismi heikentää paitsi yksilöiden hyvinvointia ja terveyttä, myös työyhteisöjen tulosta sekä yhteiskunnallista turvallisuutta.

Mitä tapahtuu,
kun ihminen
kokee tulevansa
ostrakisoiduksi?

- Refleksinä kipu ja tunne uhasta:
 - yhteenkuuluvuudelle
 - itsetunnolle
 - kontrollille ja
 - merkityksellisyydelleTunteina surullisuus, viha tai ahdistus.
- Tilanteen pitkittyessä:
 - eristäytyminen
 - masentuneisuus
 - keinottomuus
 - Toivottomuus
 - Merkityksettömyys
 - riski radikalisoitumiseen ja ääritekoihin
- Vaihtoehtojen ja selviytymiskeinojen reflektointi ja olemassaolon validointi

Suomessa tehtiin vuonna 2017 Näkymättömät – kysely ostrakismin herättämistä tunteista. Valtaosa vastaajista oli koulutettuja, työssä käyviä perheenäitejä (eli yhteiskuntamme tukipilareita) (Sanoma Media yhteistyö, 2017), n = 679.

Pohdittavaksi:
Oletko nähnyt tai
itse/perheesi
kokenut ostrakismia
nyky-
yhteiskunnassa?

Miksi sovittelu?

Voiko yksilön ja yhteiskunnan välisiä
ristiriitoja sovittaa?

Nykyisten
työskentely-
tapojen
ongelma?

*Missään ei vielä tunnisteta
palvelurakenteiden
aiheuttamaa
traumatisoitumista ja sen
seurauksia yksilölle.*

Esimerkki: Sosiaalihuoltolain rooli yleislakina:

Pyrkimys vastata asiakkaan tarpeisiin yleisillä sosiaalipalveluilla. Jos nämä osoittautuvat riittämättömiksi, mahdottomiksi tai epätarkoituksenmukaisiksi, tulisi siirtyä vammaispalvelulakiin. SHL 4§ mukaan palvelut tulisi järjestää aina sekä asiakkaan etu että hänen läheistensä hyvinvointi huomioiden.

Seurauksia yksilölle?

Terveys ja työkyky:
Fyysiset ja psyykkiset
terveysvaikutukset.

Diagnosoituja fyysisiä
sairauksia, kroonistunut
stressi, unettomuus.

Mielenterveyden
ongelmia, mm. korkean
toimintakyvyn
masennus.

Työkyvyttömyys,
työttömyys,
työmahdottomuus.

Pahimmillaan
toimeentulotuella
päätymistä ja
lapsiperheköyhyyttä.

Omasta yhteisöstä pois
joutumista,
sivuuttamista.

Osattomuutta ja tuetta
jäämisen aiheuttamaa
henkistä kuormitusta.

Rakenteista ja palveluista
pois putoamista.
Syrjäytymistä.

Viranomaisten taholta
koettu halveksunta ja
mitätöinti vie uskon
järjestelmään.

Yhteiskuntakriittisyys,
yhteiskuntajärjestelmän
ja viranomaisten
kyseenalaistaminen.

Ennenaikainen
eläköityminen.

Oman järjen
kyseenalaistaminen.

Seurauksia yhteiskunnalle?

Menetettyjä
työntekijöitä.

Menetettyjä
veroeuroja.

Kasvanut
avuntarvitsijoiden
määrä.

Yhteiskuntaan
luottamuksensa
menettäneitä
kansalaisia.

Työstä poissaoloja ja
ennenaikaisia
eläköitymisiä.

Millaiset
kustannusvaikutukset
ovat yhteiskunnalle?

Kun avuntarvitsija jää toistuvasti palvelurakenteessa vaille tukea, tai tuki kohdistetaan aivan väriin asioihin, seurauksena on pitkä polku väärin valittuja suuntia, yhteiskunnasta syrjäytyvä yksilö ja kerrannaisvaikutuksena traumatisoitunut lähipiiri.

"Miten jaksan? Rehellisesti sanottuna harkitulla välttämiskäyttötymisellä. Rakastan työtäni, mutta kokopäiväisenä en ole vuosiin pystynyt sitä tekemään poikani tilanteen takia."

"Tilanne on traumatisoinut, olen jäänyt ilman työtä tai työterveyspalveluja, ilman trauman hoitoa, ilman osallisuutta. Olen poislähetetty, vääränlainen, syrjäytetty, minut on arvotettu huonoksi. En lapseni kanssa mahdu yhteiskuntaan, en kelpaa."

Olosuhteemme eivät ole samat kuin muilla ja siksi olemme väliinputoaja kaikessa. En saa työttömyyskorvausta, en kuntoutustukea, en sairauslomaa. Koska "vika" on näkymättömässä vammassa, lapsessa, joka tarvitsee hoitoa ja läsnäoloa, mutta ei minussa."

Rakenteellinen väkivalta?
Kun avun tarve tai vamma on
näkymätön, tukea tarvitsevaa
pompotellaan palvelurakenteissa
luukulta toiseen ja siilosta toiseen.
Pahimmillaan tukea ei saa ollenkaan.

Moraalinen stressi?

"Joskus työntekijää voi koskettaa tietynlainen moraalinen stressi, jossa hän joutuu välikäteen toisaalta yrittäessään samaistua asiakkaansa kokemukseen ja toisaalta samalla puolustaessaan asiakkaan mielestä epäoikeudenmukaista palvelujärjestelmää, jota itsekin edustaa."

Pakolaisen mielenterveyden tukeminen Suomessa: PALOMA-käsikirja <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-100-3>

Pohdittavaksi:
Millaisia seurauksia palvelurakennetraumalla on yksilölle ja yhteiskunnalle / yhteiskuntarauhalle?

Mitä tarkoittaa restoratiivinen oikeus / restoratiivinen sovittelu?

Perinteinen rikosoikeus vs. restoratiivinen korjaava oikeus?	
Perinteinen rikosoikeus	Restoratiivinen korjaava oikeus
FOKUS: Rikoksen tekijän rangaistus. ➤ Oikeus edellyttää, että valtio syyttää tekijää ja määrää rangaistuksen.➤ Rikos loukkaa lakia ja valtiota.	FOKUS: Rikoksen uhrin tarpeet ja tekijän vastuu vahingon korjaamisesta. ➤ Oikeus osallistaa uhrit, tekijät ja yhteisön pyrkimykseen korjata tapahtunut vahinko.➤ Rikos loukkaa ihmistä ja heidän välisiä suhteitaan. Loukkaukset aiheuttavat velvollisuuksia.

Suomalaisen sovittelun kehityskulku

1983

Sovitaan hanke, Vantaa

1980-LUKU

1987

Perheasioiden sovittelu
avioliittolakiin

1991

Sovittelu perusteeksi syyttämättä ja
tuomitsematta jättämiseen

1997

Sovittelua 167 paikkakunnalla

2000

Verso käynnistyy

Suomen Sovittelu-
foorumi perustetaan

2003

2006

Sovittelulaki

ASEMAN LAPSET

Restoratiivinen sovittelu

- Lakisäateinen työväline, jota ohjaa, johtaa ja valvoo STM (v:sta 2006 lähtien rikos- ja riita-asiat)
- Rikos- ja riita-asioiden järjestämisestä, koordinoinnista ja kehittämisestä vastaa THL
- Sovittelupalveluja saa alueellisista sovittelutoimistoista (tällä hetkellä 18)
- Palvelu on aina vapaaehtoisuuteen perustuvaa ja ammatillisesti ohjattua
- Tavoitteena on puuttua matalalla kynnyksellä nuorten keskinäisiin konflikteihin
- Osa ammattikasvattajien normaalia työtä: Katusovittelussa on aina läsnä ammattikasvattajan erityisosaaminen ja joustavuus nuoren näkökulmasta
- Restoratiivisen oikeuden filosofia: konflikti nähdään ihmisten välisissä suhteissa ja siksi sitä pitää käsitellä ihmisten kesken.
- Miksi restoratiivinen kohtaaminen? Dialogisuus, samanarvoiset totuudet ja jaettu ymmärrys. Inhimillinen kohtaaminen lisää ymmärrystä, vastuunottoa ja tekojen vaikutusten tunnistamista.
- Väkivallaton kommunikaatio (NVC) ja Conferencing- laajennettu sovittelu
- Zehr, Howard. 2015. The little book of restorative justice. Revised and updated. New York: Good Books. Skyhorse Publishing Inc.
- Käsikirja lasten ja nuorten sovitteluihin.
<https://www.julkari.fi/bitstream/Handle/10024/144287/>

Pohdittavaksi:
Entä sitten, kun
sovittelua tarvittaisiin
järjestelmän kanssa?

Kiitos!

Kristiina Kantola

kristiina.kantola@autismiyhdistys.fi

puh. +358407367699